

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXXII. Caussas matrimoniales ad Ecclesiæ iudicium pertinere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

CONTROVERSA
SEXTA.

CAPVT XXXII.

Causas Matrimoniales ad Ecclesie iudicium pertinere.

SEXTA restat controuersia de causis Matrimonialibus, quæ breuissimè poterit expediri. Multi ex aduersariis causas Matrimoniales ad politicum Magistratum simpliciter reiiciunt, vt Philip. Melanch. in locis, tit. de coniugio. Ioan. Brentius in Apologia pro confessione Wirtembergensi, & alij.

Martinus tamen Kemnitius in 2. parte Exam. Trident. Concilij, pag. 1272. distinguendum esse putauit. Scribit enim Ecclesie esse, non autem politici Magistratus, respondere de easibus conscientie, qui circa Matrimonium ex verbo Dei pendent; tamen ferre leges de Matrimonio, non ad Ecclesiam, sed ad politicum principem pertinere contendit: idque probat, tum quia legem prohibentem coniugia consobrinorum, non Episcopi, sed Theodosius Imperator tulit, tum quia Concilium Mileuitanum legem de diuortio ab Imperatore petendam esse decreuit. Itaque Kemnitius circa Matrimonium, non aliam tribuit Ecclesie potestatem, quam explicandi verbum Dei, qualem nos concionatoribus, & priuatis Doctores concedimus.

Catholici distinguunt de causis Matrimonialibus. **Q**UÆDAM enim sunt omninò politicæ, vt de dotibus, de successio- nibus, de hæreditatibus, &c. **Q**UÆDAM sunt omninò spiri- tuales, vt de partibus Sacr. de benedictione sacerdotali, &c. **Q**UÆDAM partim sunt politicæ, partim spirituales, vt de gradibus cognationis, de diuortijs, de impedimentis, & alijs, quæ ad ipsum contractum Matrimonij pertinent: quatenus

T T s enim

enim contractus ille naturalis est, materia est politica, quatenus idem contractus est fundamentum Sacramenti, & res conscientia, spiritualis est.

Et quidem causas **PRIMI** generis non negamus ad politicum Magistratum simpliciter pertinere: unde etiam quotidie intra Catholicam Ecclesiam coram Iudice seculari causae illae aguntur.

Causas **SECUNDI** generis nemo negare potest ad solam Ecclesiam pertinere, alioqui quo tempore nulli Principes, nulliusve Magistratus politici Christiani erant, oportuisset causas omnino spirituales ad infidelem iudicem deferre, aut sine legitimo iudice causae illae fuissent.

Potissima quaestio est de causis **TERTII** generis, quae quidem nos dicimus ad politicum Magistratum pertinere potest, sed cum subordinatione ad Ecclesiasticum; simpliciter autem ad Principem Ecclesiasticum pertinere, ut in Conc. Trid. sess. 24. can. 12. definitum est. Id supra breuiter est probatum, in disputatione de impedimento voti solennis: & nunc resus tribus rationibus confirmatur.

PRIMO, Matrim. est Ecclesiae Sacram. neque apud Christianos separatur contractus legitimus Matrimonij a Sacram. Matrimonij, cum omnis legitimus contractus Matrimonij hoc ipso sit Sacramen. Matrimonij. Ergo iudicare an alius contractus Matrimonij sit legitimus, est iudicare, an ille contractus sit Sacramen. sed de Sacramenti iudicare, ad Ecclesiam spectat; igitur & de tali contractu iudicare, ad Ecclesiam spectat.

SECUNDO, etiamsi Matrim. Sacram. non esset, tamen quia res est conscientiae, ex legibus diuinis pendens, ad pastorem animarum sine dubio pertineret, quemadmodum quae de cambiis, de censibus, aliisque contractibus in quibus interdum absconduntur usurae, ab Ecclesia iudicantur. Quare mera calumniam est illa Kemnitij in 2. part. Exam. pag. 1226. ubi dicit, Catholicos ex Matrimonio Sacram. fecisse, ut causae Matrimoniales soli iudici Ecclesiastico subiectae essent.

TERTIO, probatur ex praxi totius Ecclesiae. Nam Insuper Christus ipse causam de diuortio, & repudio, non remisit ad politicum Magistratum, sed ipse iudicauit, Matth. 5. & 19. **DEINDE** Apost. 1. Corint. 7. causam coniugij inter fidelem & infidel.

& infidelem, similiter cognouit, neque ad Magistratum eam reiecit. DENIQUE plena sunt Concilia, & Pontificum rescripta legibus, & sententiis in causa Matrimonij: siquidem, ut ex epistolis decretalibus cognosci potest semper in Ecclesia hæc fuit consuetudo, ut de eiusmodi causis, non Reges, sed Pontifices consulerebantur.

NEQUE ista iudicia Christi, Apostoli, Pontificum & Conciliorum, fuerunt meræ interpretationes verbi Dei, ut Kemn. somniat, sed legitimæ sententiæ coactiuæ. Nam Christus aperte legem tulit, de tollendo repudio Iudæis permissio: sic enim loquitur Apost. de illa Christi lege: *Iis qui Matrimonio iuncti sunt, præcipio non ego, sed Dominus, uxorem à viro non discedere, quòd si discesserit, manere innuptam, aut viro suo reconciliari*, 1. Corinth. 7.

PRAETEREA in Testam. veteri circa dubias quæstiones mittebantur homines ad Sacerdotem, ut verum iudicem, non ut simplicem consiliarium: nam Deut. 17. iuebatur occidi, qui sententiæ Sacerdotis non acquiescebat. Et sanè æquum non est, maiorem fuisse sacerdotis Aaronici, quàm Christiani Pontificis auctoritatem.

DENIQUE cur non potiùs ad homines doctos, quàm ad Pontifices causæ istæ ordinariè ferebantur, si consultoris sapientia, non iudicis auctoritas in Sacerdotibus quærebat? SED de potestate Ecclesiastica, ex qua particularis ista quæstio de Matrimonio pendet, satis fusè alibi disseruimus.

Argumenta duo Martini Kemnitij, nihil concludunt. Nam quod ad legem Theodosij attinet, iam antea diximus, posse etiam Principem politicum de impedimentis Matrimonij legem ferre, sed Principe Ecclesiastico approbante: si enim hic repugnet, lex illa irrita erit. Quod in hac ipsa lege Theodosij cernimus. Nam cum non diu post, eam legem eius filij abrogassent, ut patet l. celebrandis. C. de nupt. & deinde etiam Iustinianus legem tulisset, ut licita essent Matrim. inter consobrinos, s. duorum, Instit. de nupt. S. Greg. Papa legem Honorij, & Iustiniani aperte reprehendit, in rescripto ad Augustinum Anglorum Episcopum, & contra statuit; inter consobrinos illicita Matrimonia esse censenda: & hæc Pontificis lex, non autem illa Cæsaris, in Ecclesia robur obtinuit. 35. q. 2. can. quædam lex.

AD illud autem Concilij Mileuitani, respondimus in disputatione de diuortio, Patres eius Concilij non petere legem, qua decernatur, nō licere post diuortium vxorem aliam ducere, priore viuente, sed qua puniatur pœna externa, qui id fecerit: iam enim Patres ipsi in Concilio rem satis definiunt, & definitioni suæ pœnam excommunicationis adiecerant.

CONTROVERSA SEPTIMA.

CAPVT XXXIII.

De Ceremoniis Sacramenti coniugij.

DOSTREMA controuersia de ritibus, ac ceremoniis est, quibus Matrimonij Sacramentum in Ecclesia Catholica solet administrari. Id enim commune est omnibus Sacramentis, vt præter essentialem ceremoniam à Deo institutam, in qua Sacramenti sentia consistit, adhibeantur etiam aliqui alij ritus ex antiquo Ecclesiæ more, vel instituto, quo maiori cum pietate, ac deuotione Sacramentum percipiatur.

In Matrimonio igitur hæ ceremoniæ obseruari solent. **PRIMO**, benedicuntur noui sponsi in Ecclesia à Sacerdote. **SECUNDO**, offertur pro eis oblatio Eucharistiæ. **TERCIO**, velamine obnubuntur. **QUARTO**, vitta partim candida, partim purpurea simul iunguntur. **QUINTO**, annulo à sacerdote benedicto, sponsus sponsam donat. **SEXTO**, variis precibus coniugium recens contractum Domino commendatur. **SEPTIMO**, cohortatione sacerdotali monentur officij, vt honestè in Matrimonio se gerant, Horum rituum duos postremos aduersarij etiam seruant, vt ex libello Caluini de Sacramentis ministrandis, & ex alijs hæreticorum Agendis perspicuum est.

Et sanè mirum est, cur Calvinus in libello, cui titulum fe-